

REDACȚIA ȘI ADMINISTRAȚIA
Bd. Regele Ferdinand No. 5.
(Tipografia L o v r o v & Co).

A R A D.

Redacția din ORADEA:
Strada Regele Carol II. No. 14.

Redacția pentru Banat: TIMIȘOARA,
Hotel „Ferdinand” camerele Nr. 21 și 22.

DIRECTOR:
CONST. I. ȘTEFĂNESCU

Ecoul

Apare zilnic la orele 3 după amiază

Adunarea eparhială a Aradului

Note zilnice

Duminecă s'a început anuala adunare a eparhiei noastre, sinodul diecezan, cum îi ziceam pe vremea când aceste adunări erau adevărate parlamente în viața poporului românesc de sub jugul străin, atent urmărite de toată obștea românească.

Adunarea de acum are parte de aceleași auspicii ca toate adunările eparhiale din anii de după desrobire. N'are adevărat decât puțin din importanța vechilor noastre sinoade eparhiale.

Deoparte îi lipsesc atribuțiile. Cum foarte bine ni le caracteriza cineva, adunările eparhiale de acum sunt un biet pictus masculus. Atribuțiile lor depe vremuri, îmbrățișând toate manifestările românești, toate problemele vitale ale românismului, au trecut aproape toate în mâinile guvernării politice. Li-au rămas adunărilor eparhiale doar atribuții consilietoare din domeniul religios, cultural și cel bio-politic, dat fiind că guvernele și autoritățile sanitare nu pot nimic în contra sistemelor de mpuținare a populației ce se răspândesc în vremea din urmă, și că dela autoritatea civilă nu se semnaleză nicio intervenție în contra pericolului crescând al căsătoriilor mixte. Chiar și în aceste puține domenii însă, ba chiar și în cel exclusiv religios, unde auzurile unei adunări eparhiale ar trebui să fie pentru autoritatea civilă literă de evanghelie, ceea ce decide adunarea eparhială rămâne de obicei cuvânt neputut în seamă. Să mai adăugăm că-i cât se poate de regretabil?

De altă parte adunările eparhiale de după război își au și în ele pricina decăderii dela ceea ce au fost odată. Din rapoartele ce le vom înfățișa mai la vale, se vede că secțiile eparhiale se plâng de efectele rele ce le-a produs politica în consiliile parohiale și în general în viața bisericească a satelor noastre. Același lucru se cuvine spus și despre componența adunărilor eparhiale. Dacă în eparhia noastră nu s'a înregistrat niciunul dintre scandalurile politice pomenite în cronică alegerilor eparhiale din aproape toate diecezele din țară, în schimb politica a impus și aici, peste voia bisericii, alegeri de persoane din taberele politice. E un rău inevitabil, în condițiile de astăzi ale politicianizării generale a vieții românești. Din pricina aceasta lipsesc din adunările eparhiale cărturari și alți fruntași ai vieții românești, cari sunt mai aproape și de biserică și de interesele obștești. Cu asemenea membri, adunările eparhiale din România ar înregistra discuții cu alt răsunet, în jurul problemelor venite în desbatere, și hotărârile lor ar avea alt efect.

Înregistrând acestea, o facem în nădejdea că o schimbare care să apropie adunările eparhiale de ceea ce au fost odinioară, se va întâmpla până în cele din urmă.

Ne dăm seama — și nu credem să fie cineva care să nu și-o dea — că este de un interes vital pentru neamul românesc, să revenim la ceea ce a fost biserica românească înainte. Pentru aceasta dăm în aceste coloane ca și în anii trecuți, o atenție adunărilor eparhiale pe care nu o dăm altor fapte, din domeniul senzațiilor ziaristice zilnice, poate mai reclamate de unii, alții dintre cititori.

Avem — de încheiere a acestei introduceri — bucuria să constatăm că dezideratul acesta nu-i numai o dorință a majorității românilor laici, ci-i în primul rând un fel spre care biserica din eparhia Aradului năzuiește din răspuseri, sub călăuzirea rōdnică a capului ei, P. S. Sa Episcopul Grigorie. Problemele ridicate prin rapoartele înfățișate în aceste coloane, realizările arătate în aceste rapoarte, dovedesc că se merge pe-un drum sigur înainte, mai hotărât decât în oricare altă eparhie, spre viitorul mai bun de mâine.

Deschiderea adunării eparhiale

Adunarea eparhială s'a început, după tradiție, cu un serviciu divin solemn, oficiat la catedrală de P. S. Sa Episcopul, asistat de un mare sobor de preoți, protopopi și consilieri eparhiali. Răspunsurile liturgice le-a dat corul Armonia. P. C. Sa arhimandritul Morușca a ținut o mișcătoare predică, în legătură cu evanghelia zilei, a Samaritencei.

Dela catedrală membrii adunării s'au dus în corpore la Academia teologică, unde s'a deschis sesiunea. Erau de față mireni dr. I. Alămorean, Teodor Ardelean, dr. C. Baltă, dr. C. Băran, dr. Eugen Beles, dr. Aurel Cioban, dr. Pompiliu Cioban, Ascaniu Crișan, dr. R. Coțoiu, Pavel Dârlea, dr. I. Drincu, dr. Lucian Gheorghievici, dr. Al. Horga, dr. I. Adam, G. Ioanovici, dr. Cornel Iancu, prof. Tr. Mager, ing. Ștefan

Mateescu, dr. Vasile Mircu, dr. Petrilă Petică, I. Piso, Iuliu Puticiu, Remus Rafiroiu, Petru Sârbu, Axente Secula, dr. Tiberiu Sevic, dr. Pavel Siliartău, dr. Benedict Ungureanu și dr. Emil Veliciu, apoi din cler P. C. Sa arhimandritul Policarp Morușca, d. rector al Acad. Teologice dr. T. Botiș, consilierii eparhiali dr. G. Ciuhandu, dr. Nic. Popovici, I. Georgea, D. Muscan, Mihai Păcățean, și protopopii Traian Vățianu, Gherasim Andru din Iugoslavia, dr. Șt. Cioroianu, Mihai Cosma, Ștefan Bogdan, Procopiu Givulescu, Const. Lazar, Petru Marșieș, Sava Seculin, dr. Patrichie Țucra și Ioan Trifu. S'a remarcat prezența d. lui Anton Mocioni, marele maestru de vânatoare al Palatului.

Cuvântarea P. S. Episcopului Grigorie

P. S. Sa Episcopul a deschis adunarea cu următoarea cuvântare:

Minunată întocmire s'a făcut când s'a dispus ca adunările noastre eparhiale anuale să se țină la Dumineca Samaritencei. Precum femeia samarineancă dela etapa de vrăjmășie față de Iisus, a ajuns până la etapa de acțiune, predicând pe Iisus, așa trebuie noi să urmărim în evoluția vieții eparhiale, acea dezvoltare care să încunune plecarea noastră în fața lui Iisus mărțurisind: Domnul meu și Dumnezeuul meu!

Să privim realitatea în față. După război mulți fii ai neamului nostru au refuzat Evanghelia lui Iisus, iar alții s'au dus la isvoare streine, cum a făcut samarineanca refuzând să dea apă lui Iisus. Când Iisus ne cerea jertfă, noi ne-am îngădit în cetatea egoismului materialist. Individualismul raționalist, lacom și rapace, a adus nota lipsei de respect către tradițiile trecutului, nerespectarea sfintenției vieții familiare.

(Continuare în pag. III-a).

Să nu generalizăm!

Turneul miniștrilor la Cluj a prilejuit un incident mult comentat.

S'a întâmplat că unul dintre parlamentarii bănățeni n'a știut sau n'a voit să știe că colegii săi din țara-frunce refuză să meargă întru întâmpinarea miniștrilor la Cluj, deoarece le trebuie și la Timișoara un turneu ministerial, și a răspuns la invitația de a face parte din convoiul guvernanților spre capitala Ardealului. A luat din București trenul Pullmann care transporta pe ministerialii oaspeți ai Moșilor. Cum nu voia însă să deranjeze pe miniștri, a intrat într'un vagon unde domina un secretar general. Vagonul era ocupat de d. secretar general și de cinci sau șase gazetari prieteni de-ai regimului, ar mai fi fost deci loc pentru încă vreo 30—40 de inși. D. secretar general l-a întâmpinat însă pe parlamentarul bănățean în chip înarțial:

— Dumnevoastră? Ce căutați aici?

— Parlamentar domnule secretar general. Și însoțesc pe d-nii miniștri la Cluj.

— Nu-i loc!

Deci parlamentarul bănățean a stat până la Ploiești pe-o platformă de vagon. În gara Ploiești s'a dat jos ca să se mai desmorțească. Și ajungând cu plimbară până în fața ferestrei deschise unde benchetua secretarul general cu Horea Tăriceanu și cu ceilalți gazetari evrei, parlamentarul bănățean a izbucnit într'o explozie de revoltă. Se vede că s'a spus ceva cam drastic. Că repede s'a adunat în jurul lui mulțime oficială din gară, și cineva a spus: „Ho, pă el!” Al-tul a dat să-i potolească: „Lăsați-l, că-i senator ardelean”. Din ceea ce însă un altul din mulțimea oficială n'a auzit decât vorba ultimă, și a dat îndemn: „I-ardelean! Umflă-l!” În loc de „umflă”, a urmat altceva. Parlamentarul bănățean, care nu-i bănățean ci „regățean”, s'a revoltat

de mama focului în fața acestui timp regionalism, și a explodat: „O să vă arat eu, care nu-s ardelean, să faceți regionalism!” Și a început să împartă la sca-toalce — fiindcă, vorba aluia care ni-o povestea: e unul care cu stânga te trimite la spital și cu dreapta la mormânt — de au dezertat toți din jurul lui, răzământându-și fălcile în palmă.

Chestia nu s'a terminat aci. În timpul acestei împărțeli de pumni, trenul a luat-o înainte. Parlamentarul a rămas pe jos, să țină de urit paraleilor regionaliști de adineauri, cari se făcuseră mielușei, nu altceva. Peste vreun ceas apoi, a venit la gară în goana mare cineva, și repede s'a pus la dispoziția parlamentarului nostru vagon-motor, de a prins în gara Ploiești-Vest acceleratul de Arad, iar în Teiuș i s'a trimis un automobil cu care a făcut drumul până la Cluj, ca să apuce urma miniștrilor.

Ni se spune că povestea asta va avea urmări. Fiindcă parlamentarul jignit nu se va lăsa cu afrontul nesancționat de superiorii benchetuitorilor din vagonul Pullmann și ai regionaliștilor din gara Ploiești.

Dar ceea ce mai urmează, nu ne interesează aci.

Întâmplarea aceasta o punem pe hârtie pentruca să subliniem un lucru. Că atunci când în câteva capete tâmpe „de dincolo” evenimentele petrecute în vremea din urmă a putut să iște o pornire antiardeleană pe care niciun „regățean” cu scaun la cap nu o aprobă, nu este nici nemerit și nici just, să venim noi ardelenii, să dăm prilejuri la porniri antiardelenești, cum o făcu unul în numărul de ieri al unei gazete.

Numitul articlier s'a apucat să generalizeze, și să tragă concluzia că dacă Ardealul și Bănatul au dat pe Vârzaru, pe Renoiu, pe Precup și soții, e fără îndoială (Continuare în pag. II-a)

Aradul și Orodul

de Isaia Tolan

I. Se atribue tendențios Aradului trecutul Orodului

Nu se poate ști nimic despre Arad înainte de secolul al 16-lea decât că exista.¹⁾

Era o biată așezare iobăgească și deci, prezumativ, românească (la 1614, de când i se știe 'ntâiaoaară etnicul, era o așezare de români și de sârbi²⁾; de români despre cari nu se spune să fi venit de undeva, și de sârbi veniți la 1607 dela Lipova).

S'a înălțat din obscuritate numai după ce în luptele cu

¹⁾ Mențiuți dela 1431 (când avea târguri pe pășunea dinspre Micalaca), dela 1452, apoi dela 1517 și 1561. (V. Fabian, Arad vm. leirăsa I, 205), Márki, Arad tört., I, 429, și foiletonul nostru „Meseriași din Arad”, în „Ecoul” s. II, nr. 96, 1933.

²⁾ Márki, l. c. 62.

turcii s'a distrus la 1552 învecinatul Orod feudal depe locul Glogovățului de astăzi, binecunoscut în istoria maghiară pentru dieta inecată în sânge a lui Bela al II-lea Orbul (dacă această dietă s'a ținut într'adevăr aici, pe Murăș), și mai ales pentru prepozitura sa catolică și pentru capitu-l de canonici, din pricina cărora, deși se dovedește că era o cetate sub comandă românească încă și în al 13-lea secol³⁾, istoricii unguri l-au voit unguresc.

El pomenim de-atunci centru turcesc de legătură între Timi-

³⁾ Márki, l. c. 110: căpitani Orodului Nuhu, Bayr, Belche, Clemente și hodnogiul lor Basu, martori ai țaranilor la proba de foc dela Orade, în contra canonicilor din Orod, într'un proces de proprietate.

șoara, Giula, Ineu și curând apoi, spre sfârșitul secolului al 16-lea, eliberat de ardeleni și iarăși încăput pe mâna turcească. În acest interregnu cu ntreruperi, a stat la 1598 sub comanda căpitanului român, care a făcut aici și o cetate, Ioan de Săliște, cel schilodit apoi de unguri cumplit pentrucă luptase în contra lor în oastea lui Mihai Viteazul.⁴⁾ La 1614, de când i se pomeneste întâiaoaară etnicul, românii și sârbii din Arad și din împrejurimi apelează la austrieci să-i scape de ungurii ardeleni că de nu se dau cu turcii.⁵⁾ E apoi iarăși turcesc până la sfârșitul secolului, și ajunsese la o mare importanță, de vremece călătorul turc Evlia Calibi găsește aici târguri populate de 70—80 de mii de oa-

⁴⁾ Márki, l. c. II. 30—37, Iorga Ist. Rom. din Ardeal și Ung. I, 200, nota 7, și 213 seq.

⁵⁾ v. nota 1.

(Continuare în pag. II)

Adunarea eparhială a Aradului

(Urmare din pagina I-a).

Dar femeia samarineancă dela vrăjmășie trece la curiozitate ascultând pe Iisus, căci femeia zice către Domnul: „Cum tu ești oare mai mare decât părintele nostru Iacov, care ne-a dat să bem din fântâna aceasta?” Tot astfel ascultă pe Iisus și fiii neamului după starea de vrăjmășie sau indiferență și ascultându-L cred în El, recunoscându-L stăpân a toate călăuzitor și mântuitor.

Pilda samarineencei

Samarineanca nu s'a mulțumit să creadă în Iisus ci s'a dus în cetate și L-a vestit pe Domnul. Ea nu s'a mulțumit să creadă singură, ci a chemat și pe alții la Iisus. Așa au făcut și mulți fii ai neamului: L-au ascultat, L-au recunoscut și închinat Lui.

Pentru creștinii de azi, dintre cari mulți privesc necontentit la orologiu, în timpul slujbei divine, aceste trei mari condiții se cer: să asculte pe Iisus, să-L recunoască și să se închine Lui, căci altcum nu pot trăi după învățătura Lui! Numai așa vom cunoaște pe Domnul vieții, numai așa ne vom minuna de ceea ce El a făcut.

Și azi se întoarce către noi și azi se aude cuvântul Său. Și privirea și cuvântul Său reprezintă căldura și lumina. Oricâte blocuri de gheață ne-ar încinge sufletul, când Mântuitorul nostru ar apare, totul s'ar topi și ar face ca în lume să circule torentul de viață.

Indemnuri regale

În inima iubitorului nostru Suveran s'a ivit Hristos Domnul, când la investirea episcopilor de Huși și Caransebeș, a spus cuvinte de aur și neperitoare.

În noua voastră demnitate, să aveți înaintea minții înțeleptele cuvinte ale Apostolului Pavel către Corinteni: „Toate limbile omenești și îngerești de le-ai vorbi, dacă nu am dragoste, m'arn făcut aramă sunătoare sau cimbal gălăgios. Și dar prorocesc dacă aș avea și tainele toate le-aș cunoaște, și ori și ce știință, și de aș avea credință atât de multă să mut munții din loc: dacă nu am dragoste nimic nu sunt”.

Aceasta dragoste este temelie pe care stă clădită biserica lui Hristos. Aceasta este deci și temelie pe care trebuie să se reazime și misiunea Voastră.

Credința strămoșească, ca să devie din nou adevărat mântuitor, ca să devie sprijinul de toate zilele al poporului nostru, trebuie să depășească zidurile bisericilor clădite de om, să pătrundă în cele mai trufașe palate ca și în cele mai umile colibe și acolo să se cuibărească puternic, în cea biserică clădită de Dumnezeu — inima oamenilor.

Motorul ce trebuie pus în mișcare de slujbașii Domnului este tocmai cea „dragoste” de care vorbește marele Apostol.

Pe lângă formele de exteriorizare, atât de frumoase și de adânci ale Sfintei noastre biserici ortodoxe, trebuie printr'un apostolat de fiecă clipă, să cucerim cetatea interioară a fiecărui individ. Când voi și toți slujitorii altarului, pe cari îi veți îndruma, vor reuși pe deplin în această operă, atunci vom putea fi mândri că am reușit să dobândim pentru Stăpânul nostru de sus o victorie definitivă asupra păcatelor vremurilor.

Cu cât preoții vor cuceri astfel sufletul fiecărei parohii, cu atât vom vedea răspândindu-se pe întinderea României lumina strălucitoare a bucuriei, lumina orbitoare a binelui”.

Lată minunata zugrăvire a ne-

cesității progresului în Biserică, iată cuvintele profetice spuse de Suveranul țării.

Pilda marilor dispăruți ai anului acestuia

Spre această înălțare a bisericii noastre s'au nizuț în viața lor marii defuncți ai neamului și ai Bisericii: episcopul Iosif al Caransebeșului, Ion Gh. Duca și și Vasile Goldiș.

Despre episcopul Iosif va spune cuvintele necesare fratele în Domnul P. Sf. episcop de Caransebeș. Aici amintim, că Ion Gh. Duca a fost o mare figură culturală și politică a țării, animator al cooperăției, și al tuturor problemelor economice, ca spirit schintetor a scris în materie de politică externă. A fost ministru de Culte și Instrucție politică, ministru de Domenii și de Externe.

A iubit biserica și a lăsat cu limba de moarte să fie îngropat în umbra unui lăcaș de închinare.

Vasile Goldiș a iubit neamul și Biserica sa națională ortodoxă, a ajutat eparhia Aradului cu fapta și cuvântul sufletului, a voit să se așeze în corturile dreptilor și acolo se odihnește, căci numai pentru înălțarea Bisericii și a neamului a muncit. Era un apostol laic, nu era preot, dar avea suflet de preot și când vorbea la congresele preoțești, vorbea ca un preot. Nimeni nu a spus ca dânsul marele adevăr, că după împlinirea idealului național, trebuie să împlinim idealul religios.

Dumnezeul Duhurilor să așeze sufletele lor în loc luminat, în loc de odihnă, în loc de verdeață, de unde a fugit toată durerea, intristarea și suspinarea.

Noi nutrim nădejdea, că Dumnezeu ne va mai da oameni de talia lor, cari ne vor ajuta pe noi să luptăm în contra indiferentismului, căci un mare bărbat de stat al nostru a spus, că primejdia la noi consistă nu atât în lipsa de oameni, cât mai mult în lipsa de oameni, cuprinși de diferentism.

Să audă cei indiferenți

Mulți nu mai aud glasul clopotului care-i cheamă la rugăciune și alte îndatoriri creștinești și trec pe lângă sf. Biserică foarte nepăsători, îndreptându-și pașii către alte locuri, de cele mai multe ori otrăvitoare de suflet. Alții vin la biserică numai când au o haină de înoit sau cu gândul să vadă din ale modei, să audă un cor, sau o predică frumoasă și să mai omoare timpul.

În sfârșit alții intră aci parcă din tot sufletul. Dar să-i vezi și pe aceștia: ei fac câte o sf. cruce ca vai de lume; nu mai sărută sf. iconă după regulă, se așează pe un scaun sau în strană, fără să mai îngenunche la sf. Evanghelie sau la alte momente sfinte din timpul sfintei liturghii. Ce să mai pomenim și pe acei cari socotesc mergerea la sf. Biserică pierdere de timp, ocupațiile lor socotindu-le mult superioare. Noi nu vom deceptiona, ci vom lupta împotriva indiferentismului. Vom fi îndrumători de fiecă clipă ai tuturor spre Hristos, fără de care nu putem face nimic.

Mai multă sollicitudine față de preoțime

Vă cerem concursul și bunăvoința, cari ne trebuiesc și mai ales vă cerem mai multă iubire pentru preoțimea mea, care muncește făcându-și datoria.

Vă asigurăm, că ne vom ruga pentru sănătatea Domniilor Voastre și vom fi recunoscători pen-

tru tot ceea ce faceți spre slava lui Dumnezeu și a sfintei Sale Biserici.

Sub asemenea auspicii Biserica noastră va căuta ca să aibă o preoțime, care dela altar să aibă toate satisfacțiile și bucuriile. În acest scop am scris eu zece meditații pe scama preoțimii sub titlul: „Aprindeți darul lui Dumnezeu”.

Trebuie să ne dăm seama de realitate, ca să putem îndruma spre culmi generația nouă. În mijlocul unui materialism economic acaparator, sub auspiciile unui egoism vandalist, Biserica alături de cărmuitorii statului, trebuie să fie la datoriile de a îndemna și pe creștini să-și facă datoria către Stat.

Biserica are din punct de vedere moral situație ușoară: ea poate pune tuturor în față valoarea și calitatea civilizației de azi: această civilizație prin latura ei tehnică și materialistă nu mai salvează și ca să poată face aceasta are nevoie de un nou puls de viață prin Biserică. Dar Biserica și preoții se luptă cu marea grijă materială și astfel nu are situația de a putea înfăptui tot ceea ce vremurile noi: Vrem progres, dar fără jertfe nu se poate realiza.

Totuși nu pierdem optimismul, ci mergem înainte, știind, că energiile și rezervele de spiritualitate ale Bisericii sunt inepuizabile. Cu aceste cuvinte deschid sesiunea actuală a Adunării eparhiale”.

P. S. S. dr Grigorie Gh. Comșa

După cuvântarea P. S. Sale a urmat citirea apelului nominal și distribuirea rapoartelor la comisii.

Întâia ședință a Sinodului a luat cu aceasta sfârșit.

Ședința a doua a fost o ședință festivă, în amintirea lui Alexandru Mocioni, și a avut loc la Palatul Cultural. Relatăm despre ea în altă parte a ziarului.

Din problemele supuse discuției adunării eparhiale

Rapoartele supuse discuției adunării, cari vin în dezbateri în ședințele din ziua a doua și a treia a adunării eparhiale, relevă o seamă de probleme, cari se impun deopotrivă și atenției obștei.

Pentruca adunarea să poată mai bine aprofunda și dezbate chestiunile ce i s'au prezentat, s'a făcut o inovație. S'au supus adunării numai o parte dintre chestiuni, pentruca să fie epuizate, iar în adunările anilor viitori le va veni rândul celorlalte.

Relevăm aci principelele dintre problemele venite în dezbateri:

Politicianizarea satelor

Raportul secției aditive relevă că în unele corporațiuni bisericesti și-a vârit coada politică, cu vrajele și anarhiile inerente. Firește, asemenea membrii ai consiliilor parohiale nu și mai fac datoria de a se spovedi și cumineca regulat, și caută să pună piedeci în calea bunului progres al bisericii. Au fost cazuri că

n'au voit să publice concurs pentru întregirea vacanței preoțești, sau că s'a refuzat stabilirea listei de candidare. „În general, spune acest raport, se observă o tendință de a reduce veniturile preoțești sistematizat”.

„Un sistem îngrijorător — spune mai departe raportul — e politicianizarea tot mai accentuată a satelor noastre. Chestiuni cari privesc interesele bisericii noastre sunt privite prin prisma politică, de multeori sprijinul se condiționează de aderența politică”.

Vor înțelege politicienii noștri acest strigăt de alarmă al Bisericii?

Exemplul mecenatilor dela țară

În opoziție cu acest curent destructiv — în contra căruia am dori să vedem întovărășită cu biserica toată lumea românească de bine — raportul arată că sunt tot mai mulți iubitori de biserică cari se pun în slujba ei cu fapta, cu obolul lor. Se remarcă da-

nia de 40 de mii de lei a lui Vicențiu Perin, din care s'a ridicat la Săn-Nicolaul Mic un monument eroilor români ortodocși din acea comună; dania lui Cristofor Ivanovici, care a ridicat un astfel de monument la Săn-Nicolaul Mare, cu 62 de mii de lei. În afară de acestea, s'au mai căpătat dela credincioșii din sate danii o jumătate de milion, pentru înfrumusețări de biserici, etc. Dintre daniile autorităților se remarcă: Timișoara 1.804.444, Lipova 335.000, Comloșul Bănățean 149.895, Radna 37.000, Hălmași 43.000, Arad 5000 lei. În fruntea localităților ai căror credincioși particulari au excelat în milostiviri față de biserică, e Comloșul Bănățean, Șiria, Vinga, Buteni, Radna, Lipova, Chișineul și cartierele mărginașe ale Aradului.

Pelerinajele

Se remarcă deasemenea tot mai marea participare a credincioșilor la pelerinajele dela Bodrog și Lipova. Raportul înregistrează minunea ce s'a întâmplat cu prilejul pelerinajului dela Bodrog, unde și-a căpătat graiul o fetiță mută din comuna bihoreană Roit.

Sectele, concubinajele, etc.

Raportul arată în privința sectelor, că combaterea lor se continuă cu succes. S'a cerut în acest scop colaborarea Frăției Ortod. Rom., înființată anul acesta. Raportul remarcă, însă, că noua decizie dată de minister în chestia sectelor în vara anului trecut, înlesnește mult organizarea sectelor. Decizia aceasta a fost mereu criticată de organele bisericesti, dar ministerul n'a revenit încă asupra ei.

În privința vieții familiare din eparhie se arată următoarele: Numărul perechilor cununate din eparhie era în 1932 de 87.937, în 1933 88.219. Dintre acestea, erau contractate numai în fața ofițerilor de stare civile: în 1932: 6.711, în 1933 6.959; iar căsătorii nelegiuite: în 1932 8002, în 1933 7271.

Cununile din 1932 au fost 3754, cele din 1933 1790. Dintre cele din 1932 au fost mixte 114, și anume: cu mireasă străină 72, cu mire străin 42. Dintre cele din 1933, au fost mixte 84; cu mire străin 55, cu mireasă străină 29.

Dintre noii născuți (8269 în 1932 și 7318 în 1933) s'au născut din căsătorie nelegiuită în 1932 1675, în 1933 1422; din căsătorii contractate numai la primărie: în 1933 951, în 1932 951.

În 1932 au trecut dela ortodoxie la altă religie 377 (din care femei 207), iar în anul 1933 343 (din care femei 209). O îmbunătățire e vădită și aci, ca și la concubinaje.

Deziderate

Rapoartele specifică o seamă de deziderate, cari privesc de aproape viața românească dela această granită. S'au supus adunării eparhiale: hotărârea propopiatului arădan, ca să se intervină la guvern pentru gratuitatea asistenței medicale la țară, pentru săraci; hotărârea aceluiși propopiat, ca să se aducă o lege care să prevadă că toate căsătoriile trebuie făcute și la biserică; hotărârea propopiatului din Comloșul Bănățean, ca să se intervină să se (Continuare în pag. IV-a)

Adunarea eparhială a 25 de ani dela moartea lui Alexandru Mocioni

(Urmare din pagina III-a)

inlătura din fruntea primăriilor sătești cei ce nu sunt căsătoriti după lege; hotărârea protopopiatului din Șiria, ca să se excludă dela conducerea comunelor sectarii; hotărârea protopopiatului din Chișineu, ca să se afle cine sunt

inșcriși în lojile francmasonice, ca să fie puși sub boicot social.

Mai remarcăm dintre desiderate înființarea episcopiei sau mitropoliei Timișoarene.

Ziua a doua

— Comemorarea lui Vasile Goldiș. — Asociația de ajutorare reciprocă a preoților. — Chestiunea episcopiei de Timișoara —

La ședințele de Luni au participat în afară de cei prezenți Duminică d-nii dep. Aurel Cosma și dr. Marșieu. Au cerut concediu păr. arhim. Moroșca, protopop Țiucra, I. Putici, Hădean și dr. Coțoiu.

Secretar de ședință a fost păr. Seculin. Raportor d. dr. Baltă.

S'a validat alegerea d-lui M. Mărcuș în locul vacant dela Buteni și a d-lui dr. Cornel Iancu la Pecica.

Omagiu lui Vasile Goldiș

S'a omagiat apoi amintirea lui Vasile Goldiș, dându-se citirea omagiului cuprins în raportul consiliului plenar al eparhiei. S'au arătat faptele naționale și bisericesti ale marelui defunct, stăruindu-se în special asupra luptei ce a dat-o pentru apărarea bisericii și scoalei confesionale pe vremea maghiară, și sprijinul ce l-a dat bisericii sub stăpânirea românească.

Chestia episcopiei de Timișoara

Raportul dă apoi citire propunerii comisiei, referitoare la chestiunea episcopiei de Timișoara.

Propunerea e următoarea: Adunarea eparhială repetă hotărârea din anul trecut, de a stăruia să se înființeze episcopia sau mitropolia de Timișoara. Roagă pe P. S. Sa Episcopul Grigorie și pe Episcopul Vasile al Caransebeșului, să cadă de acord asupra arondării.

D. dr. Aurel Cosma ia cuvântul și arată, că anul trecut această chestiune fusese numai un desiderat, acum a devenit un imperativ. În viața sufletească a Bănățului această episcopie — pe care noi o dorim mitropolie — a devenit foarte acută. Consiliul mitropolitan s'a ocupat de această chestiune. Atâta nu e de ajuns. Pe cale publică, acțiunea pentru înființarea episcopiei sau mitropoliei a ajuns mai de-

parte. Parlamentarii bănățeni și fruntașii vieții românești din Banat au pornit în de comun o acțiune pentru înființarea mitropoliei, pe care e considerăm absolut necesară, mai cu seamă pentru că avem la Timișoara o episcopie minoritară, la care se va mai adăuga în curând una sârbescă.

Primăria și prefectura Timișorii au prevăzut în buget sume pentru viitoarea mitropolie. Atâta nu-i suficient. Trebuie să intervenim la guvern, ca să fie introdusă în bugetul statului.

D. Pompiliu Ciobanu arată că înființarea episcopiei de Timișoara a fost hotărâta de consiliul mitropolitan la 1900. Să cerem să fie pusă acea hotărâre în aplicare.

P. S. Sa Episcopul Grigorie arată cu privire la propunerea ce s'a făcut, de a se pune P. S. Sa de acord cu Episcopul Caransebeșului pentru o nouă arondare, că înțelegerea trebuie să se facă de către toate episcopii din Mitropolie.

Asoc. de ajutorare reciprocă a preoților

S'a luat apoi în discuție regulamentul ce și l-a întocmit Asociația de ajutor reciproc a secției arădane a Asoc. Andrei Șaguna.

Adunarea ia act despre constituirea societății, și-i cere în conformitate cu spiritul bisericesc, să-și prezinte statutele și orice modificări, întâi forurilor bisericesti.

Au luat parte la discuția acestei chestiunii d-nii dr. P. Cioban, Cioroianu, Chiroiu, ș. a.

A urmat alegerea unui reprezentant al eparhiei în Consiliul Național Bisericesc, în locul devenit vacant prin moartea lui Vasile Goldiș.

S'a ales cu unanimitate lupătorul național dr. Ioan Suci, iar supleant d. dr. Cornel Iancu.

— Măreța comemorare dela Arad —

Adunarea eparhială a Aradului, dimpreună cu „Astra” și cu corul „Armonia”, a comemorat Duminică d. a. la Palatul Cultural, printr'o serbare impunătoare la care a participat nespuse de multă lume românească din toate păturile sociale ale Aradului, sfertul de veac ce s'a împlinit de curând

dela moartea lui Alexandru Mocioni, conducătorul vieții politice, culturale și economice a românilor robiți din veacul trecut.

La comemorare a participat și un membru al familiei, d. Anton Mocioni, marele măiestru de vânătoare al Palatului.

cari se fălesc:

Ungurilor le-am dat pe cel mai mare general, Iancu Uniade; pe cel mai mare rege, Matei Corvinul; pe cel mai mare cancelar, Nicolae Valahul.

Rușilor le-am împrumutat pe cel mai mare mitropolit, Petru Movilă; pe cel dintâiu călător și diplomat în extremul orient, spătarul Milescu și pe întemeietorul poeziei satirice, Antioh Cantemir.

Bulgarilor le-am dat pe primii luptători pentru renașterea națională, între cari scriitorul Slaveicov, le-am tipărit prima carte în limba lor; le-am dăruit independența prin strălucitele biruințe ale dorobanților români dela Grivița și Plevna. Le am dat în acelaș timp adăpost spre a-și organiza acțiunea de eliberare și de a și ține la Galați și Brăila cele dintâi ședințe ale Academiei lor.

Nu mai vorbim de Sârbi cărorora le-am dăruit miniștri și prim-miniștri, sau de Greci cărorora le-am dat cu dărnicie eroi (Coleti, Boțari, etc.), poeți și mecenăți.

Dacă am dat altora, înseamnă că am avut mulți oameni de frunte. Am fost neam bogat în fapte, în oameni și în suflet. Dovadă este și viața marelui român și ortodox creștin Alexandru Mocioni, pentru a cărui prăsnuire ne-am adunat aici. Salutând în mijlocul nostru pe un distins descendent al său pe Excelența Sa Dl. Antoniu Mocioni, deschid ședința festivă a adunării noastre eparhiale.

Cuvântarea P. S. Sale Episcopului Grigorie

P. S. Sa Episcopul Grigorie a rostit la începutul ședinței comemorative următoarea cuvântare:

Eparhia noastră a Aradului comemorează pe marele creștin ortodox și marele român Alexandru Mocioni ca generația de azi să aibe pilde spre a se lupta împotriva mecanizării și abrutizării vieții, dându-i distincția cea mai înaltă. Căci precum natura atunci este mai măreț, când saltă în lumină și sufletul omesc atunci este la înălțime când el în urma înzestrării sale spirituale a ajuns la o atitudine ce depășește hotărârea de o clipă.

Aici văd eu chemarea intelectualului ortodox român de azi! Un tânăr ca și un intelectual mai în vârstă trebuie să aibe înaintea sa conștiința unei direcții de viață și să nu se mulțumesc, cu o simplă conformare în fața cazurilor concrete ale vieții.

Ne trebuiesc intelectuali cari să participe activ la îndrumarea sufletului românesc și să se jertfească pentru el, căci nu ajunge ca cineva să fie un bun teolog, literat, penalist, filosof, ci trebuie ca el să aibe atitudini și gândirea lui să îndrumeze curente de idei și să releve motive de luptă biruitoare în sensul principiilor creștine ale vieții.

Pentru noi nu poate fi indiferent ce anume direcții ia politica și cultura românească, ce anume educație se face și ce anume curente frământă spiritul public al țării. Nu este indiferent calitatea principiilor morale și intelectuale pentru noi. Problemele mari ale timpului cer să avem atitudini căci dacă odinioară Plato a scris „Republică”, inspirat de realitățile timpului și noi trebuie să ținem seamă de ele.

În locul intelectualului orgolios dar necredincios, care prin replici meșteșugite caută să evadeze din cercul principiilor divine vecinice, scuzându-i sufletul tică-

loșit, de egoism, voim să credem apologia jertfei pentru binele public. Căci altcum ne-am bate joc de frumusețile și bogățiile țării pe cari le-au cântat nu numai strămoșii, ci și străinii.

Să fim vrednici de strămoșii noștri Romani, cari Daciei i-au dat numele de Dacia Felix.

Să ținem minte că Miron Costin zicea despre țara noastră: „N'o întreci nici tu Egipte, cu întreaga ta fală”.

Să preaslăvim pe soldatul erou care în războiul mondial zicea în Moldova: „Să mă așezați în țărâna străbună cu capul spre Argeș”.

Să ținem minte că pe când alții năvăleau în hoarde dinspre răsărit și se închinau la idoli noi aveam aici o vechime multimilenară și ne închinam crucii lui Hristos. Înaintea noastră pe aceste plaiuri au fost numai pământul și cerul.

Dar noi am împrumutat și altora cu multă dărnicie pe unii dintre cei mai mari oameni cu

O viață strălucită 'n slujba neamului

D. dr. Teodor Botiș, rectorul Academiei teologice, a ținut o conferință comemorativă, înfățișând sub toate aspectele viața atât de rodnică pentru neamul românesc a lui Alexandru Mocioni.

A arătat obârșia macedoneană a familiei, copilăria comemoratului, timpuria lui intrare în viața publică — la vârsta de 24 de ani, — lupta dărză ce-a dat-o 'n parlamentul unguresc pentru drepturile românilor, și 'n special lupta ce-a avut s'o poarte cu prilejul votării legii naționalităților, la începutul dualismului maghiar. A arătat apoi activitatea lui politică din epoca de după dualism, când ardelenii se păstrau în pasivitate. Asemeni ardelenilor, Mocioni a renunțat în decada a opta la lupta zădărnice din parlament, și s'a preocupat de organizarea vieții românești. „Tribuna” dela Sibiu s'a menținut prin generozitatea sa, Banca „Albina” a luat ființă datorită aceleiași generozități a sa de mare mecenat. Așijderea Muzeul „Astrei”, și la fel aproape n'a fost înfăptuire românească în Ardeal și Banat în epoca de mare zbucium din ajunul Memorandului. După Memorand, când guvernul dizolvase partidul național român, cu sprijinul său bănesc au luat ființă ziarele bănățene, „Dreptatea”, „Drapelul”. Cu foarte puțin înainte de moarte, a fost ales președinte al „Astrei”.

Conferențiarul a stăruit apoi asupra taturii intelectuale a acestei vieți impunătoare. A arătat că Al. Mocioni a fost unul dintre cei mai mari cărturari ce i-a dat Bănățul. Dintr' scrierile sale, a stăruit mai ales asupra vestitei lucrări „Religie și știință”, în care fa-

ce apologia religiei, combătând raționalismul.

La comemorare și-a dat concursul corul „Armonia”, cântând sub conducerea iscusită a d-lui prof. I. Lipovan, „Gloria Dei” și câteva cântece funebre de pomnire. Un student în teologie a declamat poezia „Omul”, de G. Gregorian.

La sfârșitul comemorării asistența a ovaționat pe reprezentantul marelui familii a comemoratului, d. măiestru de vânătoare al Palatului Anton Mocioni.

Ghiață artificială

ietină, igienică, perfect înghețată la

Uzinele Municipiului Arad

Telefon 16-25

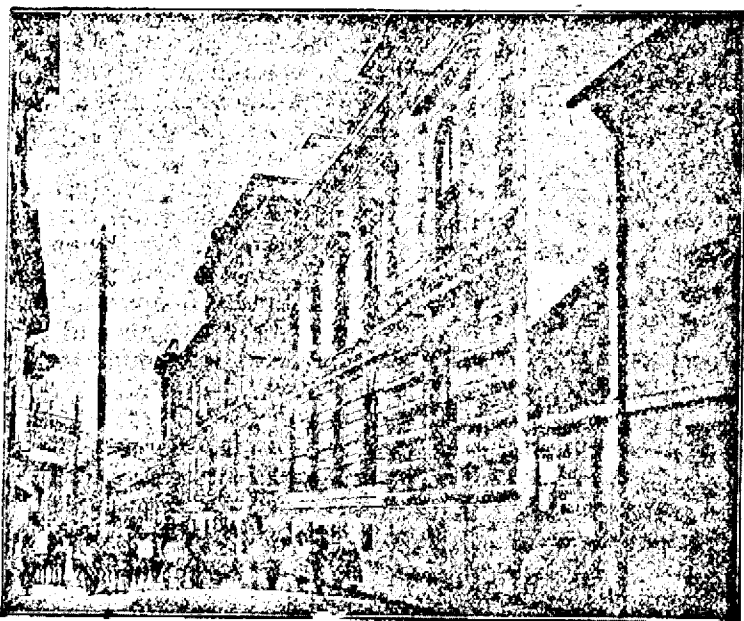
Școala superioară de comerț Timișoara

Convocare

Se face cunoscut că, Duminică 20 Mai 1934, la orele 11 a. m. se va ține, în amfiteatrul Școlii superioare de comerț din Timișoara, adunarea generală anuală, pentru descărcarea comitetului școlar de gestiunea anului 1933.

Adunarea se va ține irevocabil cu orice număr de membri se va prezenta.

Președintele comitetului, (ss) Dr. Cornel Groșoreanu
Secretar,
(ss) Gh. Stinghe

Academia Teologică, unde se țin ședințele Adunării eparhiale

O înfrângere rușinoasă a „Crișanei”

— Gloria Cfr. conduce o repriză cu 2:0 și apoi cedează la 2:3 — Ripensia la egalitate cu CA Orade — Venus a învins Universitatea

Un succes al grupării Șoimii Cfr.

Timișoara

Chinezul—Crișana 5:0 (4:0)

Match de Divizie Națională. Orădanii au cedat în mod surprinzător. Nici chiar cei mai înfocați suporteri ai Chinezului nu credeau într'un scor atât de ridicat.

Scorul a fost deschis de Glasz în minutul 18, ca imediat după reîncepere Zelenak II să-l facă pe Püellok să scoată balonul din plasă, pentru a doua oară.

În minutul 30 Glasz înscrie un nou punct, iar după opt minute Zemler stabilește scorul primei reprize la 4:0.

După pauză, Oszterman parează admirabil o bombă trimisă de Baraty. În minutul 2 Glasz înscrie ultimul punct (5:0).

Timișorenii au meritat victoria, jucând mai omogen și mai insulteți.

La Crișana a surprins forma slabă a internaționalului Püellok, mai norocos se vede în echipa „națională”.

Jocul de Duminecă al „Crișanei” n-a pus pe gânduri.

Decât să ne mai ardă și în vîntor obrazii de rușine, tuturor cari ne-am dus cu mic cu mare după „Crișana”, să temperăm elanul bestilor cari urlau unguște în favoarea „Chinezului” și ironizau une inective „Crișana”, să le spunem la timp conducătorilor de astăzi ai „Crișanei”:

Sezițați-vă domnilor, — cât mai este vreme!

Dați-i afară ca pe niște măsele stricate pe toți trîntorii cari se țin de chefuri și nu se antrenează, pentru ca să prezinte apoi pe arenă în halul degradant, cum s'au înfățișat Duminecă la Timișoara.

Dacă d. dr. Sângiorgian nu și-a dat seama cât de mare rău a făcut sportului național (că, dragă Doamne, clubul „Crișana”, trece de societate românească, dintre cele mai „curate” după „U”, dela Cluj), debandada în care au jucat echipierii orădani, acceptând pe Baratchi, Matei și încă un jucător, al cărui nume ne scapă, — să se lase de de-o meserie pe care n'o cunoaște.

Sportul nu trebuie să fie o posibilitate de căpătuiată a partizanilor politici!

O spunem aceasta și în atențunea d. d.: profesor Tiberiu Moșoiu, primarul Orădii și dr. I. Băncilă, prefectul județului, cari știu mai bine ca oricine: câte stăruinși au trebuit să depună la București, la Ministerul de Interne și pe lângă alte autorități superioare, ca să mai tolereze funcționarea tripoului „Crișana”, — pentru a putea trădi din belșug echipierii clubului sportiv românesc „Crișana”...

E păcat de frumusețea gândului acestor doi inimoși români, ca și al tuturor magistratilor și al ofițerilor cari sprijină menținerea clubului

sportiv „Crișana”, chiar și pe calea jocului de „Ruletă”, „Chemin de fer”, etc., tolerându-le și acoperindu-le cu numele și personalitățile lor.

Ne oprim aici, în nădejdea că se vor lua măsurile diclate de o mulțime de comandamente morale și naționale, pentru a nu se mai repeta baljocura de Duminecă.

Are Oradea destui sportmeni români, cari pot readeuce „Crișana” la seorurile frumoase din trecut, conducând o cu pricepere și sâr-guință.

Iar, de nu se poate redresa, — mai bine să se desființeze! Căci, în numele „sportului-românesc” să-și umfle buzunarele niște paraziți, cari trăiesc ca 'n basme depe urma tripoului, — și cari în marea lor majoritate nu sânt nici măcar români, — în timp ce pe de-altă parte și jucătorii își fac de cap, nemai-având cine să-i controleze, Dumnezeu să ne ierte, numai de emulație sportivă nu mai poate fi vorba. De alte emulări, — dal — pe cari deasemeni le trecem deocamdată sub tăcere, în speranța, repetăm: a îndreptării.

D. dr. Tunea a arbitrat corect următoarele formații:

Chinezul: Oszterman, — Sebok, Hetzer, — Nagy, Zelenak I, Demetrovici, — Szilard, Zelenak II, Glasz, Szutor, Zemler. Crișana: Puellok, — Szabo, Matei, — Pinte, Karlach, Szöke, — Cionca, Bonatiu, Baraty, Nagy Ödön, Nagy.

RGMT—Jimboliana 3:0 (1:0)

Match de campionat categoria I-a. Muncitorii au meritat victoria. Punctele au fost înscrise de Zsizsik (2) și Szécsény.

Electrica—CAT 1:0 (1:0)

Match de campionat. Victoria electricienilor a surprins toate cercurile sportive locale, atleții contând printre cei mai serioși pretendenți la titlul de campioni.

Punctul a fost marcat de Wexelbaum.

București

Unirea Tricolor—Gloria Cfr. 3:2 (0:2)

Arădani au pierdut un match, — și prin acesta și locul trei din clasamentul respectiv al Diviziei, — după ce au condus repriza întâia la 2:0, impunându-se bucureștenilor cu tehnica și energia.

După pauză localnicii atacă vehement și reușesc să egaleze prin Cârjan și Seifert, vinovați fiind Volentir și Halga. Spre sfârșit la o învălmășeală din fața porții arădane, din greșala fuadașului Volentir, Florea înscrie care a adus U. Tricolorului două puncte prețioase în clasament. Pentru Gloria a marcat Mărienuț în minutul 2 și Dobra în minutul 18.

Arbitrajul d-lui Ionescu Ta-pe slab.

U. Tricolor: Rădulescu, —

Russen, Gavăț, — Florea, Steinbach, Ghermelie, — Ionescu, Drăgulescu, Cârjan, Bogdan, Seifert.

Gloria Cfr.: Halga, Hustig, Volentir, — Szabo, Faur, Pecican, — Igna, Tabac, Dobra, Mărienuț, Mercea.

Orade

Ripensia—CA Orade 0:0

În fața a lor peste 4000 de spectatori, protagonistele football-ului din țară: Ripensia și CAO au desfășurat un joc de o rară frumusețe.

Nu s'a marcat nici un goal, cu toate că atacurile celor două grupări au jucat admirabil, însă Zombory portarul timișorenilor și colegul său orădan David, au apărat totul.

În urma acestui draw Ripensia are toate șansele de a purta până la sfârșit trofeul conducerii seriei B.

D. Burdan (Arad) a arbitrat corect.

Ripensia: Zombory—Burger, Agner—Hrehuss, Kotormany, Dehelean—Bindea, Beke, Ciolac, Schwartz, Dobay.

CAO: David—Stettner, Bartha—Weichelt, Juhasz, Krausz—Glantzman, Kovács, Ronay, Bodola, Kocsis.

Cluj

Venus—Universitatea 3:0 (1:0)

Victoria bucureștenilor este surprinzătoare, studenții locali fiind invincibili pe terenul propriu. Venus a jucat însă admirabil, dovedind că este din ce în ce într'o formă superioară celei din toamnă. Punctele au fost înscrise de Motoroiu, Volodea și Petea Vâlceov.

A arbitrat mulțumitor d. Oravetz (Arad).

Brașov

Brașovia—AMEFA 3:3 (2:1)

Muncitorii arădani erau gata să lase ambele puncte la Brașov, căci numai prin bunăvoința lui Zigmund, fundaș la Brașovia care a marcat în propria poartă, AMEFA a putut termina la egalitate. Celelalte două puncte arădane au fost înscrise de Carabel și Szinder.

În urma matchurilor de ieri, clasamentul Diviziei Naționale este următorul:

Seria A.	
1. Crișana	10 6 3 1 26:12-15
2. Chinezul	10 7 0 3 26:16-14
5. Venus	11 6 1 4 27:18-13
3. Universitatea	10 5 1 5 26:19-11
4. CFR	9 5 1 3 17:19-11
6. AMEFA	9 4 2 4 19:19-9
7. Tricolor	11 1 2 8 12:37-4
8. Brașovia	11 1 2 8 15:35-4

Seria B.	
1. Ripensia	11 8 2 1 45:12-18
2. Unirea Tricolor	12 3 2 2 38:16-18
3. CA. Orade	10 6 2 2 34:14-14
4. Gloria CFR	10 5 2 3 28:23-12
5. Juventus	9 5 1 3 19:17-11
6. România	10 3 2 5 19:21-8
7. Murăș	11 1 1 9 14:47-3
8. Șoimii	11 0 2 9 7:56-2

(Continuarea în pagina VI-a).

Serbarea zilei de 10 Mai la Arad

La orele 10 a. m. se va oficia de către întreg clerul ortodox un serviciu religios (Te Deum) în Catedrala ort. română, la care vor lua parte toate autoritățile civile și militare, notabilitățile orașului, președinții societăților și corporațiilor și armata.

În timpul serviciului religios, armata, școlile secundare și diferitele societăți vor fi înșirate la locurile stabilite conform planului întocmit.

La orele 10 se va oficia la bisericile celorlalte confesiuni, de asemenea un Te Deum, la care vor lua parte delegații autorităților civile și militare.

După terminarea Te Deum-ului la orele 10^{1/2}, se vor trece în revistă trupele, după care urmează defilarea (cercețeșe, cerceteași, trupe), în fața Primăriei.

Recepția

Imediat după terminarea defilării va avea loc recepția, în sala festivă a Palatului Administrativ, unde Prefectul județului și Comandantul Diviziei vor primi felicitările în ordinea următoare:

1. P. S. Sa Episcopul Aradului.
2. Corpul Magistratilor.
3. Clerul a) ort. român, b) gr.-catolic, c) ort.-sărb, d) romano-catolic, e) evanghelic, f) reformat, g) unitar, h) izraelit neolog și ortodox.
4. Comisiunea Interimară a județului și Cdtul Legiunei de jandarmi.
5. Comisiunea Interimară a Municipiului în frunte cu președintele ei.
6. Chestorul poliției.
7. Ofițerii de rezervă inclusiv voluntarii și invalizii de războiu.
8. Baroul advocaților cu decanul, cu notarii publici. Serviciul contencios.
9. Academia teologică.
10. Corpul didactic secundar.
11. Revizorul școlar cu corpul didactic primar și Președintele Asociației Învățătorilor.
12. Comitetul despărțământului societății culturale „Astra” împreună cu reprezentanții societăților culturale, corale și muzicale. Președintele Cercului Românesc etc. Reprezentanții presei.
13. Corpul medical. (Directorii Spitalelor și Preș. Asoc. Gen. a Medicilor).
14. Preș. Asociației Inginerilor, Corpul tehnic (inginerii).
15. Administratorii financiari și inspectorul vamal, serviciul de mășuri și greutate și serviciul de monopol.
16. Direcțiunea silvică cu corpul silvic. Inspectorul general de vânătoare.
17. Inspectorul General al Muncii și Inspectorul Regional Industrial.
18. Președintele Camerei de Comerț și Industrie cu membrii ei. Inspectorul comerțului și reprezentanții corporațiunei comercianților și industriașilor.
19. Camera Agricolă, președintele Camerei agricole și Serviciul Agricol județean.
20. Președintele Camerei de Muncă cu președinți de secții.
21. Inspectorul regional C. F. R. (șefii serviciilor de mișcare, întreținere și financiar, Șeful Stației, Șefii atelierelor și Depourilor. reprezentanții Soc. „Expresul”.
22. Oficiul poștal No. 1 și 2 precum și dirigențele Serviciului de telefoane.
23. Directorul Casei de Asigurări Sociale.
24. Președintele I. O. V.
25. Reprezentanții Federalei

Cooperativelor și băncilor populare și delegația membrilor comitetelor asociațiunii Arad.

26. Reprezentanții federalei și societăților de educație fizică (sportive).

27. Celelalte societăți particulare, corporațiuni și particularii, în ordinea înscrierii anticipate în Registrul Prefecturii.

După amiază

La orele 16^{1/2}, va avea loc pe Arena Sportivă „Gloria” Mare Serbare Sportivă organizată de școlile secundare și societățile sportive românești din Arad, cu concursul Muzicii Reg. 93 Inf. În caz de timp nefavorabil se va ține în schimb un festival artistic în sala Palatului Cultural. La aceeași oră vor avea loc festivaluri și în Casele Culturale din cartierele Micăluca, Pârneava, Șega, Gai și Grădiște. La orele 18³⁰—19³⁰ muzica militară va cânta în fața Prefecturii. La orele 21 va avea loc retragerea cu forțe pe itinerarul stabilit de garnizoană. Seara toate edificiile publice vor fi iluminate și în tot cursul zilei vor fi pavozate cu drapelul național.

Dr. Ioan A. Atanasiade
advocat
și-a mutat biurul advocațional
Piața Avram Iancu 22
(Clădirea Teatrului Orașenesc).

Ghiață artificială
transportată la domiciliu cu prețul cel mai convenabil. — Depou de bere
Oppenheimer
Arad, str. Eminescu 15. Telef. 665

Rugăm pe toți abonații în restanță, să ne expedieze pe adresa din Arad, sumele ce ne datorează.

APARATULELECTRIC PENTRU ABSORBITUL PRAFULUI, VĂ FERESTE BLĂNURILE ÎN CONTRA MOLIIOR LA
B L Ă N A R U L ENGELHARDT
ARAD, STR. EMINESCU 2.

ieftini și buni la
STRASSER
Arad, Bul. Reg. Ferdinand 3. vis a-vis de Primărie

Atențiune! Vizitați Siria. Poziții excelente. Masă bună și ieftină la
restaurantul PERA

POSTA REDACTIEI
Rugăm pe toți corespondenții și colaboratorii noștri, ca în viitor, să trimită manuscrise numai la redacția din Arad.

Cețiți și răspândiți
„ECOUL”

La IOAN NETEU cârnățar, Arad, Piața Avram Iancu No. 17
Zilnic mezeliuri extra fine, șuncă fiartă, salam de iarnă fabricat propriu și cârnuri proaspete

Conflictul dintre Asociația clerului ortodox din Ardeal și dintre Asoc. generală a clerului

Lămuririle păr. dr. G. Ciuhandu, președintele clerului ardelean

Astăzi, 8 Mai, se întrunește la București comitetul Asociației generale a Clerului, ca să aducă hotărâri în chestia regulamentului Asociației, regulament care a iscat încă din Februarie o mare nedumerire și neliniște la Clerul ortodox din Ardeal.

In Februarie, precum se știe, comitetul Asociației generale a Clerului a dat un comunicat, arătând că s'a întrunit și a hotărât redactarea unui regulament. Comunicatul arăta că a participat la consfătuire și președintele Clerului ardelean, păr. dr. G. Ciuhandu, — ori Clerul ardelean știa că n'a dat președintelui său mandat să a-

dere la un regulament centralizant, ca acel din comunicatul cu pricina.

La ședința de astăzi președintele Clerului ardelean a fost chemat deasemenea. Dar și de data asta în ultimul moment, așa ca să nu se poată convoca comitetul asociației „Andrei Șaguna”, și să se aducă deci hotărâri prin surprindere.

Dată fiind această stare de lucruri, ne-am adresat părintelui consilier eparhial dr. G. Ciuhandu, președintele Asociației Clerului ardelean, ca să ne informeze.

D-sa ni-a dat următoarele precizări:

fugii și precizări de felul arătat, nu se va ajunge la infiriparea noii Asoc. generale a Clerului, ci la propovăduirea anarhiei.

La termene așa de scurte ca din 5 Mai pentru 8 Mai, când am să fiu prezent și la adunarea eparhială ca membru al ei — n'aș putea răspunde. După cele de mai sus, nici n'aș avea motive să particip la asemenea consfătuire.

9. Vreți să întruniți un congres general preoțesc pentru ratificarea regulamentului „desvoltător”? Din cine va sta congresul? Iarși din mulțimea nedisciplinată, ca acum câțiva ani, când vi s'a pus în vedere evacuarea congresiștilor din sala fundației Carol? Ori din delegați ai tuturor societăților preoțești din țară, cum prevede proiectul ardelean, susținut și de alte societăți preoțești din Vechiul Regat?

Cred, că toți frații preoți ardeleni sunt de acord, că nu ne mai putem întâlni, în congrese generale improvizate din mulțimi anonime, în mijlocul cărora Asoc. „A. Șaguna” să mai fie reprezentată numai prin singur președintele ei (căci secretarul, fiind mirean, nu i s'a dat cuvânt în congres).

Ci, dacă e să convenim, se poate numai într'un congres de delegați în regulă, ai tuturor societăților preoțești din România.

Ce ne declară președintele clerului ardelean

1. La o consfătuire simlăară din București, din 18 Oct. 1932, am prezentat un proiect de Statut (nu de regulament!), pe baza principiului federativ, care proiect a fost primit de cei prezenți. Era singura bază, pe care aveam mandat să stau de vorbă. Era, totodată, și singurul mijloc pentru a concentra, prin federalizare, societățile preoțești existente și pe acelea cari mai aveau să se înființeze pe unde sunt goluri în ale organizării.

2. La consfătuirea din 8 Febr. a. c., prin surpriză, ni s'a adus în discuție alt proiect, în spirit centralizant, pe care nu aveam nici autorizația și nici motive de a-l primi în numele Asoc. „A. Șaguna”, care mi dă dupe mandat precis și limitat la principiul federalist.

3. Dela întrunirea din 8 Febr. au lipsit o seamă de reprezentanți preoțești din alte eparhii. Lipseau cei din Bucovina și Basarabia și din unele eparhii ale Vechiului Regat. Cum putea, așa dar, comitetul să impună un proiect nou, când îi lipseau reprezentanții din Bucovina și Basarabia, iar din Vechiul Regat două Asociații preoțești — „Ajutorul”, a preoților din București și „Frăția” dela Argeș — erau pentru statutul nou, federativ?

4. Deosebirile de vederi nu le-am creiat eu, acela care mereu sunt menționat de conducătorii Asoc. generale ca element singular și răzleț, ci le-au creiat dânsii, prin diversivunile lor în spirit centralizant. Formula „federalistă” exclude și centralismul bucureștean, dar și regionalismul, din viața asociației Clerului.

5. Actualii conducători ai Asoc. generale a Clerului vor să păstreze vechiul statut centralizant și să-l desvolte printr'un regulament. Cine-a mai auzit de asemenea proceduri în ale organizării? Un regulament nu poate cuprinde esențial nimic mai mult decât ce e în statut. În cazul dat, proiectul de regulament trece, în mai multe din prevederile sale, dincolo de barierele statutului.

6. Proiectul de regulament — pentru a-i arăta un singur și mare cusur, — în art. său 45 își rezervă și imixtiuni, cari pot duce la vrajbă și sciziuni în folosul Asoc. generale și anume: de a putea înființa asociații județene și eparhiale, separate, chiar și acolo unde ar exista organizații, cari însă nu ar adera la Asoc. generală de azi.

7. Imi permit o indiscreție ce o aflui necesară astădată, pentru care lucru îl rog pe d. Stancu Brădișteanu, directorul general din Min. Cultelor și președintele Asoc. funcționarilor din România. D-Sa adevă m'a felicitat pentru felul în care am reușit să redactez proiectul de statut nou, primit de comitetul nostru general dela 1932, de care, însă, se lăpădă acum. De ce n'ar fi bun acel proiect și acum?

8. În afară de alte obiecțiuni cari s'ar putea adăuga, rețin încă o împrejurare: Cu subter-

Un succes al grupării Șoimii Cfr.

(Urmare din pag. V-a)

Arad

Transilvania—Șoimii CFR 3:3 (1:0)

Match restanță de campionat. Pentru Transilvania au înscris Renich, Soky și Ilin, iar pentru ceferiști Papien (2) și Balogh. Într'un timp Șoimii conducea la 3:2 și numai dintr'o lovitură liberă dela 11 metri Ilin a egalat. Cel mai bun om de pe teren a fost Constantinescu Soare (Șoimii CFR). În urma acestui rezultat clasamentul definitiv este următorul:

1. CAA	14	10	3	1	44:13-23
2. Hakoah	14	9	3	2	28:16-21
3. SGA	14	9	2	3	61:21-20
4. Transilvania	14	8	4	2	31:20-20
5. Olimpia	14	3	4	7	22:35-10
6. Tricolor	14	3	1	10	18:33-7
7. Unirea	14	3	1	10	26:46-7
8. Șoimii Cfr.	14	1	2	11	14:51-4

ILSA—SGA 2:1 (0:1)

Match amical Timișoreni, superiori gimnasticilor, au dominat tot timpul marcând prin cei doi internaționali Albert și Klimek. Gimnasticii au marcat prin Toth.

Surprinde faptul că Districtul Arad n'a luat nici o măsură contra lui Bați care a bătut jucătorii Olimpiei CFR din Sătmor. Noi am cerut atunci îndepărtarea acestuia din rândurile fotbalistilor unde nu se face box.

N'am fost auziți!

Iată însă că ieri „boxeurul” foot-ballist Bați a repetat isprăvile lui de box. A urmărit pe bietul Stulák (ILSA) peste tot terenul, vizându-l de câteva ori cu piciorul în coaste. Bineînțeles că a fost eliminat din joc imediat.

Vieța sportivă

Domnii dela District trebuie să-și facă cel puțin acum datoria!!!

Stăruința (Oradea)—CAA 1:1 (1:1)

Match amical. Orădanii au înscris prin Csicsó, iar arădanii prin Perneky.

Reșița

UDR—CFR Brașov 3:0 (0:0)

Match pentru Cupa României. Localnicii au jucat admirabil, meritând pe deplin victoria. Brașovenii s'au apărut destul de bine în timpul primei reprize, dar au cedat în cea de-a doua atacurilor vehemente ale UDR-ului.

Punctele au fost înscrise de Lakatos, Keller și Moise.

A arbitrat corect d. Petcu.

Lugoj

Vulturii—Bănatul (Tim.) 7:2 (2:0)

Match amical. Punctele s'au înscris în ordinea următoare: Frățiu, Frățiu, Mazilm, Spira, Iorga II, Mayer, Frățiu, Iorga II și Mazilm.

Budapesta

Ferencvaros — Bocskai 2:1 (0:1), Hungaria—Cartierul III 6:2 (4:1), Budai 11 Nemzeti 3:3 (0:0), Phöbus—Szege FC 2:0 (1:0), Kispest—Attila 2:0 (1:0.)

ABONAMENTE :

Lei 500 pe an, 275 pe 6 luni, 150 pe 3 luni.

Pentru bănci, cafenele, industrii, toate instituțiile particulare și administrațiile publice: lei 1000 anual, 600 pe 6 luni, 300 pe 3 luni, În străinătate: 2000 lei anual.

Și totuși nu sântem toleranți!

Foile unguerești, nu numai acelea cari apar în „Ungaria ciuntită”, deci și cele cari se tipăresc sub oblăduire românească, aici, la noi în țară, și-au întetit iarși atacurile, pe tema „intoleranțe și valahe”. Și spurcând în dreapta, injurând în stânga, sus și jos, ele nu încetează de-a ne prezenta la tot prilejul (și de nu-l au il născocesc!): drept cei mai neinduplecați prigonitori ai... „sărmanilor, prea pacinicilor” unguri rămași sub stăpânirea noastră. (Sic!).

Ce-ți este și cu obrăznicia hunică, dar mai cu seamă când ea este altoită cu nerușinarea celor numai jumătate cușer unguri...

Am vrea să știm: în care dintre statele succesoriale, cu alte cuvinte: acolo unde națiunea dominantă n'a putut încă să și cicatrizeze rănilile provocate de sălbăticia regimului ce li se aplica de unguri până acum 15 ani, își pot permite orice insultă, orice uneltire, bieții martiri atilici, ca în România? Unde?

Cel fel de intoleranți sântem, când strada Aurel Lazăr, din Oradea, până mai eri s'a numit Nagy Sandor și n'correspondența oficială; iar numele generalului care la 1848 a ucis destui valahi, stă și astăzi săpat pe o mare placă de marmură, fixată pe clădirea în care sălășuieste bordelul numit hotel: New-York? Acolo a locuit în trecere 2—3 zile generalul Nagy Sandor și românii nu comit sacrilegiul de a se atinge cumva de placa ce immortalizează un eveniment istoric, atât de important pentru concetățenii lor unguri...

Și că este numai acesta motivul cel adevărat, — să nu supere cumva memoria marelui general ungar, indiferent că el a tiranizat și ucis fără milă sute de români, — vorbește lipsa de curaj de a pune o placă pe casa istorică Aurel Lazăr, din aceeași stradă. Amintirea lui Nagy Sandor e mai scumpă chiar românilor orădani, se vede, mai supremă decât aceea care ar vorbi de redactarea memorabilei declarațiuni, dela 1918, — ticlăită în casa lui Aurel Lazăr și citită în parlamentul maghiar de d. Al. Vaida Voevod, — când românii și-au spus cuvântul ferm, de ruperea jugului, de călcarea lanțurilor milenare.

Tot din aceeași pricină, desigur, tronează și astăzi pe tavanul primăriei, tot la Oradea, la primul etaj, deasupra scării principale, pictată 'a fresco alegoria victoriei maghiare, cu insignele și culorile de rigoare unguerești; iar în biserica romano-catolică, din aceeași urbe depe malul Crișului Repede, se gudură zilnic popii catolici pe lângă steagul ungueresc cu coroana snt. Ștefan în vârf, ce-l țin ca pe niște moaște făcătoare de minuni, în altar.

Aceste toate, — numai câteva din mulțimea de exemple pe cari le putem cita, — înseamnă, oare, intoleranță?

Dar cele petrecute Sâmbătă dimineața, la primăria Municipiului Timișoara, (intervenția delegației partidului maghiar, de a se șterge din proiectul de buget toate subvențiunile prevăzute pentru instituțiunile culturale românești, — nouă îndrăzneală despre care ne ocupăm în altă parte a ziarului), nu se cheamă tot provocare?

Și faptul că nu s'a reacționat în nici un chip esirii impertinente tot intoleranță este? În care țară, dar mai cu seamă în „Ungaria cea civilizată”, in numele și din ordinul căreia militează toți dușmanii externi și interni ai României, prin Radio sau pe calea ziaristică, se permit cele ce se tolerează la noi?

Vina cea mare, fără discuție, o purtăm noi.

Dacă n'am fi atât de toleranți, — până la abdicare dela demnitățile noastre și națională și de stat încheiat cu jefire cum nu multe popoare depe glob și le pot enumăra, — desigur că le-ar pierce pofta tuturor elevitorilor și mai cu seamă celor de teapa Hegedüs-ilor et comp., să ne mai improște cu balele lor spurcate, în fiecare zi.

Nu să i prigonim, cum mint că-i tratăm astăzi, dar să-i facem să n'șteagă odată, măcar pe cei opoșiți aici, la noi acasă, că și răbdarea românilui are un sfârșit!

Ștefan Mocanu

Jubileul de 150 ani, al Școlii Normale Unite din Oradea

Școala Normală Română Unită din Oradea, în anul acesta împlinește 150 ani de viață. Înființată în anul 1784, în zilele fericitului episcop, Moise Dragoș, cu un profesor pentru preparanții români, ea și-a trăit viața neîntrerupt până în zilele noastre.

Școala normală română a Orăzii, în ciuda vrăjmașilor noștri, a fost o puternică fortăreață a neamului nostru contra puhoiului cutropitor ce căuta să ne înăbușe, și prin această viață de continuă luptă și-a câștigat recunoștința adevărată a neamului nostru. De aceea în anul acesta, în ziua de 21 Maiu, toată suflarea românească, va sărbători cu cinstea cuvenită 150 ani de viață în cinste a școlii noastre.

Înalt Prea Sfințitul Episcop, Dr. Valeriu Traian Frențiu al Orăzii, a lărgit zidurile acestei școli, îmbrăcându-le într'un pompos stil românesc, iar noi invităm pe această cale la această serbare pe D-nii învățători, să participe în număr cât mai mare, fiindcă sărbătoarea noastră înseamnă cu deosebire și un omagiu de recunoștință pentru munca lor tenace în ogorul redășeptării noastre naționale, dusă zi de zi. În special ne adresăm absolvenților școlii noastre, pensionari și învățători activi, să se prezinte la această serbare în număr cât mai compact fiindcă prin această prezență își îndeplinesc o îndatorire de onoare față de instituția care i-a crescut și le-a lărgit orizonturile vieții în anii tinereții și care acum îi cheamă ca să bucure împreună de această frumoasă izbândă din viața școlii noastre, ce afirmă tăria neamului nostru în aceste regiuni de graniță a Țării noastre.

Cei care doresc să participe sunt rugați să se anunțe cât mai urgent la Direcțiunea școlii (Str. D. Cantemir 3—5), indicând și anul școlar în care au luat diploma, pentru a ne putea îngriji de încartiruire. Pentru concedii în bloc, se vor face pașii necesari la Ministerul Instrucțiunii de către Episcopia Română Unită din Oradea.

Cu această ocazie se va comemora și 200 ani dela înființarea școlii primare române unite.

Direcțiunea

Citiți și răspândiți „E c o u l”